

Revas

Viborg Kommune - vi økologiser dit affald

Kompost

Gode råd og vejledning om kompost.

VIBORG
KOMMUNE

Hvad er kompost?

Kompostering er en helt naturlig proces, der sker i naturen hele tiden. Alt organisk materiale bliver efterhånden omdannet til muld. Organisk materiale er f.eks. haveaffald, grene, bark og lignende samt en stor del af dit køkkenaffald.

Omdannelsen sker bl.a. ved hjælp af mikroorganismer, der findes i det organiske materiale. Ligesom alle andre levende organismer skal mikroorganismene have ilt, vand og varme for at leve. Derfor skal du sørge for, at din kompostbeholder yder de bedste levevilkår for mikroorganismene. Køkkenaffald

blandet med haveaffald giver et ensartet materiale, der indeholder den rette mængde vand, ilt og næring, så mikroorganismene har det godt.

Det er ikke svært at kompostere. Uanset hvad man gør, vil materialet blive omdannet til muld, men ved at følge nogle enkle råd kan man hurtigere og lettere få glæde af sin kompost.

Denne kompostvejledning giver gode råd om kompostering.

Sådan starter du

Kompostbeholderen skal stå i skygge og læ, men ellers kan den stå næsten hvor som helst i haven. Det er mest praktisk at finde en placering nær ved affaldsstativet. Kompostbeholderen skal helst stå på et fast og jævnt underlag, men altid sådan, at midten af bunden har direkte kontakt til jorden.

Hvis du anvender kompost-orme, kan det være en god idé at vende jorden under beholderen i en dybde af 40-60 centimeter, så den bliver porøs. Det skal sikre,

at ormene kan krybe ned i jorden, hvis kompostmassen bliver for kold - f.eks. om vinteren.

Du skal have to beholdere til affald under køkkenbordet. Der er flere systemer på markedet. Spørg i byggemarkedet eller der, hvor du har købt dit køkken. Du kan også klare dig med dit gamle affaldsstativ på køkkenlågen og så den medfølgende spand.

Bevarer jordens værdier hjemme hos dig.
Sparer udgifter til transport og bortskaffelse af affaldet.
Er en nem måde at hjælpe miljøet på.

Gode råd om kompostering

En eller to gange om måneden bør du lufte din kompostmasse ved at stikke beluftningsstokken helt til bunden og trække op en 5-6 gange forskellige steder i kompostmassen.

Med jævne mellemrum - ca. 3-4 gange årligt - bør du grave et par skovlfulde omsat kompostmuld ud fra bunden, og smide det oveni det friske affald. Det hjælper på omsætningen og lufter kompostmassen godt igennem.

Kompostmassen må ikke blive for tør. Der skal helst være kondensvand på indersiden af låget, når du åbner. Hvis ikke, må du vande.

Kompostmassen må ikke være for våd. Den skal være tilpas fugtig, men aldrig sjasket. Du kan tjekke det ved at tage en håndfuld omsat kompostmasse og presse den i hånden. Hvis der kommer vand ud mellem fingrene, er den for våd. Så skal du stikke kompostdyngen om, og blande lidt tørt haveaffald i.

Komposten passer stort set sig selv, men der er noget, man kan gøre for at få omdannelsen til at gå hurtigere...

Tilsæt eventuelt kalk!

Hvis kompostmassen lugter surt, kan du afhjælpe lugtgenerne ved at stikke kompostmassen om og så tilsætte et par håndfulde dolomitter-kalk. Kalken kan købes hos materialisten eller ved frøhandleren.

Lugter den?

Komposten lugter normalt som en skovbund, men kan komme til at lugte grimt. Det kan skyldes, at du har smidt kød eller mælkeprodukter i beholderen, eller hvis kompostmassen ikke får luft nok. Hvis du f.eks. smider store mængder nyslået græs i beholderen, klasker det sammen og forhindrer luften i at passere. Det samme sker, hvis du har for meget vådt køkkenaffald.

Løsning:

Tag en greb eller beluftningsstokken, og rod godt op i hele komposten. Alternativt kan du fjerne beholderens overdel - vende kompostmassen i en triløbør og lægge den tilbage. Det kaldes at stikke komposten om. Undgå store mængder nyslået græs på en gang, og bland de forskellige slags affald (lige dele have- og køkkenaffald).

Er der fluer?

Der vil altid være fluer ved en kompostbeholder. Den mest almindelige er bananfluen eller frugtfluen. Frugtfluen er 3-4 millimeter lang og gulligbrun. Den flyver på en tilfældig svævende måde. Frugtfluen tiltrækkes af det gærende affald, hvor den lægger sine æg. Både æg, larver og fluer er ganske harmløse og medvirker til omsætningen.

Løsning:

Du kan holde antallet af fluer nede ved at dække det friske affald med noget jord eller noget af den omsatte kompost, som du graver ud gennem lemmen i siden.

Hvad bruges komposten til?

Den færdige kompost kan bruges som gødningstilskud i køkkenhaven eller i prydhaven, som direkte jorddække og/eller mellem planterækkerne.

Dette må du kompostere

Som tidligere nævnt bliver alt organisk materiale efterhånden omdannet til muld, men der er noget materiale, der er mere velegnet til hjemmekompostering end andet.

Kød, mælkeprodukter og fiskerester giver en ubehagelig lugt, når det omdannes, og samtidig bruger disse produkter meget ilt under omdannelsesprocessen. Det kan skabe et surt og iltfattigt miljø i kompostbeholderen - et miljø, hvor mikroorganismene ikke kan leve. Derfor må denne type affald ikke komposteres.

Det meste af dit køkkenaffald må gerne komme i kompostbeholderen.

Det gælder f.eks.:

- Grøntsager
- Blomster
- Brød
- Kagerester
- Kaffegrums
- Theblade
- Æggeskaller
- Frugt
- Skræller og alm. haveaffald

Sådan bruger du en åben kompostbeholder

Ved hjælp af en skarp spade bør du først hakke haveaffaldet i mindre stykker, inden du smider det i beholderen. Affaldet blandes godt og spredes ud i hele kassens areal i et lag på 15-20 cm. Herefter drysses et tyndt lag kalk henover, inden næste lag affald kan lægges ovenpå. Hvis affaldet er tørt, bør det vandes.

Der skal være mindst en kubikmeter affald i den åbne beholder, for at komposten kan udvikle varme. Dette sker bedst, hvis plantedelene ligger tæt, men med tilpas luft. Efter få dage udvikler komposten varme og starter omdannelsen.

Efter 3-4 uger kan du evt. vende komposten, men du kan også lade den passe sig selv, til den er klar sidst på efteråret eller til foråret.

Husk dog at man aldrig må kompostere madaffald i den åbne beholder.

Orm er en god hjælp

Man behøver ikke orm i sin kompost, men de er gode hjælpere. Når affaldet passerer gennem ormene, findeles kompostmassen yderligere, og derved øges antallet af mikroorganismer op til 200 gange.

De orm, man normalt anvender, er specielle kompost-orm - de såkaldte brand-orm. De har den gode evne, at de formerer sig hurtigt, og at de kan omsætte store mængder affald. Hver orm omsætter 0,3 gram affald i døgnet, og det er ganske normalt med cirka tusind orm i en almindelig kompostbeholder.

I løbet af blot en sæson vil antallet af orm være mangedoblet, og du vil også finde almindelige danske regnorm, der har fundet vej til det spisekammer, som en kompostbeholder er. De er ikke så flittige som de rigtige kompost-orm, men de gør bestemt ingen skade.

Kompost-ormene kan ikke lide hverken for megen varme, for stærk kulde eller for stor fugtighed, men det normale danske vejr passer dem fortrinligt.

God plads!

Erfaringerne viser, at der er rigelig plads i kompostbeholderen til en almindelig husstand. Affaldet svinder meget, når det omsættes til muld, og du behøver derfor kun at grave frisk kompost ud en til to gange om året.

*Hent gratis app
og bliv opdateret*

Kirkebækvej 136, 8800 Viborg,
Tlf. 86 61 39 55, revas@viborg.dk